

יחידת ההיתרים

05 אוקטובר 2010

קריטריונים למתן היתרים להעסקת עובדים זרים בענף התעשייה - לשנת 2011

1. יחידת ההיתרים ברשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול (להלן: היחידה) מטפלת בבקשות להתרת העסקתם של עובדים זרים במפעלים תעשייתיים הזקוקים לעובדים בעלי מומחיות מקצועית/טכנית ייחודית, כאשר קיים מחסור זמני בכוח אדם מקומי מיומן במקצוע הדרוש. הממונה הפועל כיום ביחידה מנהל רשות האוכלוסין והגירה ומעברי הגבול, שהוא גם "הממונה" כהגדרתו בסעיף 1 לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן: הממונה) הוא בעל הסמכות להחליט בבקשות להעסקת עובדים זרים. הקצאת ההיתרים כפופה למכסות הנקבעות מידי שנה על ידי הממשלה לגבי ענף זה, וכן להחלטות ממשלה אחרות המתייחסות לענף.
2. לצורך הטיפול בבקשתו, ימלא מעסיק ויגיש ליחידה, במועדים שנקבעו לשם כך, טופס בקשה על נספחיו, וישלם אגרת בקשה בסך 833 ₪ (המתעדכנת מעת לעת) בגין כל עובד שהעסקתו מבוקשת. ההיתרים יינתנו בהתחשב במדיניות הממשלה בדבר צמצום הדרגתי של מספר העובדים הזרים המועסקים בישראל, תוך יצירת תנאים להכשרתם ולקליטתם של עובדים מקומיים במקצועות בהם מועסקים כיום עובדים זרים, וכן תוך התחשבות במכסה השנתית המכסימלית של עובדים זרים שנקבעה לענף. על פי החלטות הממשלה הרלוונטיות, מכסת העובדים הזרים לענף התעשייה לשנת 2011 הינה 200.
3. ההיתרים בתעשייה ניתנים לצורך העסקת עובדים זרים הנמצאים בישראל בלבד.
4. כתנאי לקבלת היתר להעסקת עובדים זרים במפעל תעשייתי, יידרש המעסיק לחתום על התחייבות לשיתוף פעולה בהכשרת עובדים ישראלים לתפקידים אלו. כמו-כן, יתחייב המעסיק לשלם לכל עובד זר שהעסקתו תותר שכר יסוד שלא יפחת מסך 5,000 ₪ לחודש בגין עבודה במשרה רגילה (קודם תשלומים בעד עבודה בשעות נוספות או במשמרות שיתווספו לשכר היסוד האמור ואשר שיעוריהם יחושבו על בסיס אותו שכר יסוד). יצוין כי טענות שהועלו נגד דרישת השכר בענף התעשייה נדחו על ידי בית המשפט בפסק הדין מיום 7.12.06 בבג"ץ 9722/04 פולגת גינס.
5. בנוסף, ובהתאם לפסקה 5 להחלטת ממשלה מספר 3996 מיום 24.8.08, כתנאי לקבלת היתר להעסיק עובד זר, על המעסיק להוכיח כי הוא פרסם מודעת דרושים בעיתון יומי במשך תקופה של לפחות 14 ימי עבודה לגבי המשרה המבוקשת, בתנאי שכר יסוד של 5000 ₪ לחודש לפחות. יש לציין במודעה את הפרטים כלהלן:
 - א. שם החברה המפרסמת את המודעה.
 - ב. תיאור המשרה הפנויה.
 - ג. הצעה לשכר עבודה בסיסי שלא יפחת מ-5,000 ₪ לחודש.
 - ד. כתובת המפעל.
 - ה. מספר פקס/דוא"ל להעברת פניות וכן מספר טלפון לבירורים ולאישור קבלת הפניה.במידה והפרסום לא יכיל את מלוא הפרטים שפורטו לעיל, הבקשה לא תטופל על כל המשתמע והנובע מכך.

יחידת ההיתרים

6. על המעסיק לשלם את שכר העובד הזר, מידי חודש, לחשבון בנק בישראל שנפתח על שמו של העובד הזר בלבד, בו אין למעסיק או למי מטעמו או לכל צד ג' אחר (מלבד קרוב משפחה מדרגה ראשונה של העובד) זכות או יפויי כוח כלשהם. על המעסיק לשמור אסמכתאות על ביצוע הפקדות שכר העובד לחשבון האמור ולהציגן לרשויות האכיפה לפי דרישה. על המעסיק לכלול בחוזה עם העובד הזר סעיף בעניין חובה זו.
7. לאור ההחלטה בבג"ץ 4542/02 בעניין התרת "כבילת" העובדים הזרים למעסיקהם, הוחלט כי החל משנת 2007 יוקצו למעסיקים המגוישים בקשות להעסקת זרים בענף התעשייה היתרים במספר העולה ב-30% לפחות על מכסת העובדים הזרים שנקבעה על ידי הממשלה לענף זה כאמור לעיל, כך שלכל מעסיק הנמצא זכאי להיתר בענף יתווסף לפחות היתר אחד נוסף, אך לא יותר ממה שביקש מאת הממונה. לאור האמור, ייווצר "מחסור" מכוון בעובדים זרים הנמצאים בישראל בפועל לעבודה בענף זה, לעומת מספר ההיתרים שיוקצו בענף. "מחסור" זה נועד להבטיח תחרות על שירותיהם של עובדים אלו וכן ניידות העובדים בין מעסיקים בעלי ההיתרים, ולא תהא אפשרות להביא עובדים זרים מחו"ל למימוש ההיתרים.
8. היחידה תהא רשאית לשמור לפחות כ-5% מסה"כ המכסה של כמות ההיתרים השנתית, לחלוקה שוטפת במהלך שנת 2011 למקרים חריגים.
9. לא יינתנו היתרים להעסקת עובדים זרים בעבודות כפיים פשוטות שאינן דורשות מומחיות מקצועית/טכנית.
10. כל החלטה למתן היתרים להעסקת עובד זר בתעשייה תתקבל בהתחשב במכסת ההיתרים המרבית שנקבעה לאותה שנה על ידי הממשלה.
11. לא יינתנו היתרים למעסיק שלא שילם קנס מינהלי חלוט שהוטל עליו בגין העסקת עובד זר שלא כדין או בגין הפרת חובותיו בעניין תנאי העסקת עובדים זרים.
12. לא יינתנו היתרים לקבלני בנין לצורך העסקת עובדים באתרי בניה.
13. הממונה, או מי שהוא הסמיך לכך, ישקול מתן היתר להעסיק עובד זר בענף התעשייה אם הוכח להנחת דעתו כי התקיימו תנאים מקדמיים כלהלן:
 - א. התקבלה הודעה משירות התעסוקה כי לא קיים דורש עבודה ישראלי לביצוע העבודה נשוא הבקשה, או כי עברו 30 יום מיום הגשת הבקשה ללשכת שירות התעסוקה, ולא התקבלה הודעה מהשירות (הנחיה זו נקבעה בהחלטת ממשלה מיום 9.8.05 כפי שתוקנה בהחלטה 4617 מיום 29.12.05).
 - ב. הוכח להנחת דעתו של הממונה כי המבקש פרסם מודעת דרושים בעיתונות למשך תקופה של 14 יום לפחות, לצורך מציאת עובד ישראלי למשרה המבוקשת בתנאי שכר בסיס שאינם פחותים מ-5000 ₪ לחודש בגין משרה רגילה, ולא נמצא עובד ישראלי בעל הכישורים המתאימים למשרה האמורה.
 - ג. אופי המפעל וסוג העבודה המבוצעת מצריכים העסקת עובד בעל המומחיות המקצועית המבוקשת.
 - ד. תנאי ההעסקה והשכר המוצעים עבור המשרה זהים לפחות לתנאים והשכר של עובדים ישראלים במשרות דומות.
 - ה. המעסיק לא נמנע מלשתף פעולה עם הרשויות לצורך הכשרת עובדים מקומיים במקצועות הדרושים.

יחידת ההיתרים

- ו. העסקת העובד הזר ייצור במישרין מקומות תעסוקה חדשים לעובדים ישראלים או תתרום לשמירה על מקומות עבודה של עובדים ישראלים או כי העובד הזר דרוש לצורך העברת כישורים או ידע חסרים או חדשים לעובדים מקומיים.
 - ז. המעסיק לא פגע פגיעה חמורה בזכויות עובדים זרים ב-5 השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.
 - ח. בבקשה להארכת היתר, המבקש עמד בכל התחייבויותיו בבקשה לקבלת ההיתר הקודם, ובכלל זה בתשלום שכר חודשי כפי שנקבע בהיתר.
14. לאור מגמת הפחתת מכסת העובדים הזרים בענף התעשייה והעמדתה על 200 החל מיום 1.1.2011, על פי החלטת ממשלה מס' 147 מיום 12.5.09, תינתן עדיפות להארכת ההיתרים קיימים באופן יחסי להפחתה במכסת ההיתרים הקיימים, והיתרים חדשים או נוספים יינתנו רק במקרים מיוחדים בהם הוכח כי קיים צורך זמני מיוחד וחיוניות מיוחדת בהעסקת העובד הזר. כל בקשה כזו תידון בפני הועדה המיעצת אשר תמליץ לממונה בענין זה.
15. לאחר בדיקת מכלול הבקשות, ואם יהא בכך צורך, המפתח הבסיסי יתואם באופן יחסי ובצורה שוויונית, ובלבד שבקשה מאושרת תקבל לפחות היתר אחד, על מנת לעמוד במכסה שנקבעה על ידי הממשלה כאמור לעיל, וזאת בהתאם לקריטריונים הבאים:
- מספר העובדים המבוקשים בעבורם שולמה אגרת בקשה.
 - מספר העובדים הישראלים המועסקים בכל חברה.
 - מיקומו הגיאוגרפי של המפעל- האם הוא מצוי באזור עדיפות א' על פי החלטת הממשלה.
 - יחס בין מספר העובדים הישראלים למספר העובדים הזרים שביקש המפעל לשנת 2011.
15. נוהל זה לא יחול לגבי בקשות להעסקת עובדים כלהלן, לגביהם נקבעו נהלים מיוחדים:
- סגל אקדמי וחוקרים במוסדות להשכלה גבוהה.
 - עובדי רפואה, לשם השתלמות בבתי חולים על פי המלצת משרד הבריאות.
 - מומחים ששכרם אינו נופל מפעמיים השכר הממוצע במשק ושהם בעלי מומחיות ייחודית שאינה מצויה בישראל.
 - אומנים וספורטאים.
 - מנהלים, עובדים בכירים במשרות הדורשות מידה רבה של אמון אישי ונציגים בכירים מטעם תאגידים זרים או בינלאומיים כמשמעות מונחים אלו בהסכמי GATS על פי המלצת המינהל לסחר חוץ במשרד התמ"ת.
 - צלמים וכתבים זרים, על פי המלצת לשכת העיתונות הממשלתית.
 - יהלומנים לרבות עובד אמון אחד לכל יהלומן וטבח לצורך הכנת אוכל לפי מצוות דתם, על פי המלצת המפקח על היהלומים במשרד התמ"ת.
 - בני משפחה של חברי סגל דיפלומטי של מדינה זרה, על פי המלצת משרד החוץ.
 - עובדים זרים הבאים לישראל לתקופה שאינה עולה על 3 חודשים, לביצוע משימה זמנית וחולפת- עד ל-300 התרים בו זמנית.
 - סגל בכיר של חברות תעופה וחברות ספנות זרות בהתאם למחויבות בינלאומית של מדינת ישראל.
- נציגי צבאות של מדינות זרות, המשמשים בתפקידי פיקוח או לצורך לימוד מערכות, במסגרת עסקה ביטחונית עם מדינה זרה, בהמלצת משרד הביטחון.